

AF amsterdams
fonds voor de
kunst

BESTUUR EN TOEZICHT

Van de raad van toezicht

Vijftig jaar Amsterdams Fonds voor de Kunst. Vijftig jaar heeft het fonds bij mogen dragen aan de enorme creativiteit van de stad. Het is niet altijd even makkelijk geweest en zeker de afgelopen drie corona jaren waren een flinke uitdaging. Het culturele leven kon in 2022 weer worden gevierd en nieuwe, jonge groepen bezoekers zochten vol enthousiasme de festivals en clubs op. Het traditionele kunstpubliek liet dit jaar nog even op zich wachten. Hopelijk trekt dat komend jaar aan, aan het kunstaanbod zal het niet liggen.

Ondanks de hervonden vrijheid van de kunstensector en het prachtige nieuwe aanbod, drong zich helaas een nieuwe crisis op: oorlog in Europa, energiecrisis wereldwijd, maar ook aanhoudende woningnood, kansenongelijkheid en gebrek aan representatie. Des te belangrijker om het maatschappelijk debat niet uit de weg te gaan en via de kunsten een eigen stem te laten horen. Activistische, esthetische, uitdagende kunst zijn alle belangrijk om het gesprek op gang te brengen, gaande te houden en te luisteren naar de ander.

Aan het eind van 2022 zijn we precies op de helft van onze beleidsperiode. Als raad van toezicht is het onze taak dat wij het AFK scherp houden op het volgen van de beleidslijnen van het fonds die voortvloeien uit het gemeentelijk cultuurbeleid. Wij zien dat het AFK sterk inzet op het bereiken van alle Amsterdammers door de toegankelijkheid van de communicatie, activiteiten en regelingen zoveel mogelijk te vergroten. Steeds vaker gaat het fonds direct in gesprek met (mogelijke) aanvragers, het culturele veld en andere Amsterdammers. De stadsdelen aan de rand van de stad hebben hierbij specifieke aandacht.

In 2022 vond er met de gemeente regelmatig een constructief gesprek plaats over strategie, onze onderlinge overeenkomst en voldoende dekking voor de organisatie. In 2022 kon het fonds de projectregelingen, de regeling Ontwikkeling én de Amsterdamse Cultuurlening nog stutten met geld uit de vierde fase van het

steunplan corona van de gemeente. Hierdoor konden we de klappen uit de eerste coronajaren enigszins verzachten voor de sector. Nu, halverwege het kunstenplan, bereiden we ons voor op de tweede helft van de huidige periode maar ook op de scherpe keuzes die gemaakt zullen moeten worden voor de periode 2025-2028.

In aanloop hier naartoe droeg het fonds bij aan de verkenning van de Amsterdamse Kunstraad die eind 2022 uitkwam. Het AFK is een belangrijke gesprekspartner van de gemeente vanwege het grote bereik in de stad en de kennis die het heeft van het hele veld: grote organisaties én kleinschalige initiatieven, gevestigde namen én nieuwe makers die hun eerste stappen zetten.

Eén ding is duidelijk: de financiële kaders van de gemeente zullen er in de komende tijd voor zorgen dat de kaders voor besluitvorming bij zowel gemeente als het AFK scherp moeten worden geformuleerd. Het is aan de raad van toezicht om toezicht te houden op het vakkundige en transparante proces van besluitvorming, dat wordt uitgevoerd door de experts, medewerkers en onafhankelijke commissies van het AFK.

In januari 2022 vond een uitgebreid functioneringsgesprek plaats met Laurien Saraber, na haar eerste jaar als directeur van het AFK. Het fonds – de organisatie, de inhoudelijke en strategische koers en de uitwerking ervan – zijn bij haar in goede handen. In de raad van toezicht zelf zijn er geen wijzigingen geweest, behalve dat lid Els van der Plas in het najaar haar vertrek aankondigde om schijn van belangenverstremming te vermijden met haar nieuwe functie als directeur van het Allard Pierson Museum. De werving van haar vervanging vond plaats in december 2022 en zal in 2023 worden afgerond. Daarbij zijn de richtlijnen voor gendergelijkheid van het ministerie OC&W en het protocol van Gemeente Amsterdam aangaande diversiteit en inclusie meegenomen.

Als toezichthouders vinden wij het belangrijk dat het AFK zich scherp houdt en regelmatig het beleid toetst aan de geformuleerde uitgangspunten. Elders in dit jaarverslag doen wij verslag van de wijze waarop het AFK de culturele codes hanteert: Code Good Governance, Fair Practice Code en Code Diversiteit en Inclusie. In 2022 voerde de rvt een interne evaluatie uit naar haar functioneren.

De rvt vergaderde in 2022 vijf maal, de financiële commissie kwam drie maal bijeen. Vrijwel alle leden waren bij de vergaderingen aanwezig, live of digitaal. In de vergaderingen werd de termijnagenda behandeld waaronder de toetsing van regelingen, begroting en jaarstukken en benoeming van adviseurs. De jaarrekening en het accountantsverslag werden besproken met de financiële commissie en de voltallige rvt, óók afzonderlijk, met de accountant. Er was in 2022 bijzondere aandacht voor het actieplan diversiteit en inclusie van het AFK, het borgen van een veilige en inclusieve werkomgeving inclusief het aanstellen van een vertrouwenspersoon voor de organisatie, de overeenkomst met de gemeente, en de organisatiestructuur van het AFK. In mei voerde de rvt het jaarlijkse gesprek met de personeelsvertegenwoordiging.

Ondanks de vele uitdagingen van 2022 viel er ook veel te vieren. Podia, festivals en andere presentatieplekken konden weer open en verwelkomde het publiek met open armen. De sector plukte de vruchten van de noodgedwongen reflectieperiode tijdens corona en formuleerde zélf mogelijke wegen voorwaarts. Het stijgende aantal aanvragen ten opzichte van eerdere jaren laat zien dat de Amsterdamse kunsten zich niet laten kisten. En zo werd 2022, op de vijftigste verjaardag van het Amsterdams Fonds voor de Kunst, toch nog een feestje.

Raad van toezicht

De 3 codes voor de cultuursector

De Stichting Amsterdam Fonds voor de Kunst verstrekt subsidies aan organisaties die culturele programma's maken en presenteren. Voor de beoordeling van de aanvragende organisaties vraagt het AFK aan deze organisaties om de **Governance Code Cultuur** toe te passen en uit te leggen. Het AFK past de Code ook zelf toe voor het bestuur en toezicht, en in het verlengde daarvan de **Fair Practice Code** en de **Code Diversiteit en Inclusie**.

Het AFK realiseert zijn maatschappelijke doelstelling door het financieren van organisaties die culturele waarde creëren, overdragen en/of bewaren. De vernieuwde missie van het AFK in de periode 2021-2024 is om te investeren in fantastische kunst voor alle Amsterdammers. Met de diverse regelingen die het AFK opstelt en uitvoert, in opdracht en binnen de beleidskaders van gemeente Amsterdam, is het beschikbare budget aan deze doelstelling besteed. Het jaarverslag is de weergave en verantwoording van deze activiteiten in 2022. De beleidslijnen voor de periode 2021-2024 zijn gedeeld met gemeente, rijk, Amsterdamse Kunstraad en binnen het overlegorgaan Amsterdamse Culturele Instellingen (ACI). Bij het opstellen van regelingen raadpleegt het AFK de sector, om het veld van makers en culturele organisaties zo goed mogelijk te faciliteren. Regelingen worden goedgekeurd door de directeur-bestuurder van het AFK en vastgesteld door het college van B&W van de gemeente Amsterdam.

Formele en informele interactie met onze stakeholders is een van de pijlers van de werkwijze van het AFK. We borgen op deze wijze aansluiting bij de behoeftes van onze doelgroepen en bij bredere culturele en maatschappelijke ontwikkelingen. Die aansluiting is wezenlijk voor de kwaliteit en innovatie in onze regelingen. We doen dit door regelmatig consultaties en gesprekken te initiëren met het veld, evaluaties uit te voeren en deel te nemen aan landelijke, gemeentelijke en internationale debatten, symposia en culturele missies.

Met het oog op transparantie, zorgvuldigheid en uitvoerbaarheid van de regelingen stellen we ons daarnaast regelmatig op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in het bestuursrecht. Ook is er uitwisseling met lokale en landelijke collega-subsidiënten (publiek en privaat) over innovaties in subsidie-instrumentarium, aanvraagmethodes en beleid. Het AFK waarborgt transparantie over de manier waarop zij haar publieke taak uitoefent, om zo bij te dragen aan het vertrouwen van aanvragers en burgers in de stad. Dat doen we onder meer door de publicatie van onze subsidiebesluiten en volledige vierjarige adviezen, en door publicatie van toelichtingen op onze regelingen die de wijze van beoordelen inzichtelijk maken.

Integriteit

Het voorkomen van belangenverstremgeling is essentieel voor een eerlijke, objectieve beoordeling van subsidieaanvragen. Adviseurs die betrokken zijn bij een aanvraag kunnen nooit adviseren over de betreffende aanvraag en kunnen bij advisering in de commissie zelfs niet deelnemen aan de gehele subsidieronde. Het AFK heeft in zijn werkwijze verschillende instrumenten om belangenverstremgeling, en de schijn daarvan, tegen te gaan. Onderdeel daarvan zijn bijvoorbeeld protocollen voor medewerkers en adviseurs, en het werken met onafhankelijke selecteurs voor meerjarige adviseurs. Naast protocollaire maatregelen zorgen we voor een cultuur van alertheid en verantwoordelijkheid bij alle betrokkenen, zodat mogelijke belangenverstremgeling tijdig wordt herkend en gemeld. Het is een terugkerend onderwerp bij commissievergaderingen, vergaderingen van de raad van toezicht en andere vergaderstructuren.

De bestuurder en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op en vermijden ongewenste belangenverstremgeling, en de schijn daarvan, en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen. Belangenverstremgeling is een belangrijk onderdeel van het toegepaste reglement

voor bestuurder en raad. In 2022 is tijdig gehandeld wanneer er sprake bleek van mogelijke risico's op belangenverstremgeling bij toezichthouders, bestuurder, medewerkers van het fonds inclusief subsidiebehandelaars, of adviseurs. Indien nodig zijn er passende maatregelen genomen voordat de besluiten of adviezen tot stand zijn gekomen.

De bestuurder en de toezichthouders zijn zich steeds bewust van hun taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Zij handelen naar het reglement waarin deze taken zijn vastgelegd. In het reglement is eveneens vastgelegd hoe en wanneer de raad geïnformeerd wordt. Om zijn rol goed te vervullen heeft de raad van toezicht te allen tijde ongelimiteerd en zonder restricties toegang tot alle onderdelen van het AFK.

Bestuur

De directeur-bestuurder van het AFK is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

De raad van toezicht houdt hier toezicht op en beoordeelt de bestuurder jaarlijks. De bestuurder heeft voldoende mogelijkheden om zich professioneel te ontwikkelen en doet dat in de praktijk door intervisie, consultatie en overleg met andere fondsen. Er is een opleidingsbudget beschikbaar.

Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen van de organisatie en de middelen. De gedrag- en integriteitscodes zijn geborgd in het huishoudelijk reglement van het AFK en in de personeelsvoorwaarden (medewerkersgids). Het bespreken van de codes is een vast onderdeel van de sollicitatiegesprekken voor nieuwe werknemers en adviseurs. In de personeelsvertegenwoordiging van het AFK hebben vier werknemers zitting uit verschillende geledingen van de organisatie.

Toepassing van de **Governance Code Cultuur** is als voorwaarde opgenomen in de verschillende regelingen van het AFK. In de jongste regelingen hebben we hierbij

ook afzonderlijk en expliciet de zorg voor een veilige werkomgeving benoemd. Het is één van de mogelijkheden die het fonds in handen heeft om bij te dragen aan het voorkomen en bestrijden van grensoverschrijdend gedrag in de culturele sector. Het AFK werkt doorlopend aan de lijn van handelen bij meldingen van grensoverschrijdend gedrag van kunstenaars en organisaties die door het AFK zijn gesubsidieerd en andere betrokkenen bij het AFK. Hiervoor onderhouden directie en MT onder meer contact met Mores, meldpunt voor ongewenste omgangsvormen in de culturele sector. Voor interne zaken heeft het AFK in 2022 een vertrouwenspersoon aangesteld. In samenspraak met haar en het voltallige personeel wordt een gedragscode ontwikkeld voor de organisatie.

Een van de belangrijkste aandachtspunten naar de aanvragende organisaties is een goede afspiegeling van de samenstelling van de Amsterdamse bevolking in het personeelsbestand, bereik, activiteiten en locaties. De **Code Diversiteit & Inclusie** hanteren we ook voor het AFK zelf. In 2022 stelde het AFK een actieplan Diversiteit & Inclusie op, een levend document dat kan worden aangepast bij nieuwe ontwikkelingen of bevindingen. In het actieplan wordt onder meer aandacht besteed aan de samenstelling, cultuur en kennis van de organisatie en de werving van nieuw personeel, adviseurs en toezichthouders.

Een belangrijke rol bij het waarborgen van diversiteit bij toegekende aanvragen, spelen onze circa 130 adviseurs met zeer uiteenlopende achtergrond en expertise. De samenstelling van de adviseurspool is daarom een doorgaand aandachtspunt. Voor de werving van adviseurs voor projectaanvragen en meerjarige aanvragen wordt gebruik gemaakt van specialistische wervingsbureaus met expertise op het gebied van diversiteit en inclusie. Voor de selectie van adviseurs voor meerjarige regelingen werken we bovendien met een onafhankelijke selectiecommissie, die in 2022 bestond uit Nanette Ris (voorzitter), Brian Elstak en Darija Kalkan. Begin 2022 heeft een openbare wervingsronde plaats gevonden voor nieuwe adviseurs voor de meerjarige regelingen. Begin 2023 volgt een brede openbare wervingsronde voor projectadviseurs.

Het AFK zorgt voor een goede spreiding van de eigen activiteiten in de stad en bij de beoordeling van de subsidieaanvragen wordt Diversiteit en Inclusie als een van de (sub)criteria toegepast. Binnen het AFK is een werkgroep Diversiteit & Inclusie actief met vertegenwoordiging uit uiteenlopende teams en afdelingen. De werkgroep brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan het bestuur en kan zo nodig onderwerpen agenderen voor de organisatie. In 2022 introduceerde het ministerie van OCW richtlijnen voor gendergelijkheid in het cultureel bestuur in Nederland. Het AFK voldeed in 2022 ruimschoots aan het minimum streefcijfer van 33% vrouwen in de top en subtop. Het management team bestaat, inclusief de directeur-bestuurder, voor 50% uit vrouwen. Het inhoudelijk leidinggevend team van het subsidiebureau bestaat voor 100% uit vrouwen (de hoofden van de vakdisciplines).

Ook de **Fair Practice Code** is opgenomen in de uitwerking van de regelingen van het AFK. Daarbij is de Fair Practice Code geen afzonderlijk criterium maar speelt het een rol in de beoordeling van het realisme van de begroting, met name aangaande personeelskosten, en aspecten van de bedrijfsvoering zoals arbeidsvoorwaarden, en aandacht en budget voor ontwikkeling en scholing. Zelf hanteert het AFK de Fair Practice Code ook, waaronder op het gebied van fair pay, transparantie, ontwikkeling en scholing, diversiteit en inclusie zoals hierboven beschreven, en vertrouwen. Het AFK waarborgt een laagdrempelige manier om geschillen af te wikkelen, zowel extern als binnen de organisatie.

Toezicht

De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit door het systematisch toepassen en uitvoeren van een termijnagenda waarin alle taken en verantwoordelijkheden zijn geagendeerd. Van vergaderonderwerpen tot aandachtspunten en van zelf-evaluatie tot informele *checks and balances*; al deze zaken komen aan de orde in de vergaderingen van de raad en de financiële commissie. Hier valt ook de beoordeling van de directeur-bestuurder onder, de checks op de risicobeheersing,

interne controle en de procedures van het AFK, evenals de terugkoppeling van de eventuele adviserende taken die buiten de vergadering hebben plaatsgevonden. In 2022 kwam de raad van toezicht vijf maal bijeen en de financiële commissie drie maal.

De raad is verantwoordelijk voor zijn eigen samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. De rvt van het AFK voldeed in 2022 aan de richtlijn van het ministerie van OCW met vier vrouwelijke leden en drie mannelijke leden. Vier leden hebben een cultureel diverse achtergrond. Werving van nieuwe leden van de raad van toezicht geschiedt publiekelijk en volgens een vooraf opgesteld profiel dat past bij de opgave van de organisatie in de komende jaren en welke per werving wordt aangepast. Nieuwe leden worden volgens het door de gemeente gestelde protocol geworven en voorgedragen aan het college van B&W. De nieuwe leden volgen een op hen toegespitst introductieprogramma. In 2022 werd de termijn van één van de leden verlengd met nog een termijn. Aan het einde van 2022 kondigde een ander lid haar afscheid aan in verband met mogelijke belangenverstrengeling bij haar nieuwe positie. Er werd een nieuw lid geworven, waarvan de benoeming in 2023 zal plaatsvinden. De raad ontvangt geen vergoeding of vacatiegeld.

Activiteiten en nevenactiviteiten bestuur en raad van toezicht AFK

Laurien Saraber, directeur-bestuurder

Nevenactiviteiten

- Lid van de Adviescommissie Kunsten van het Vlaamse departement voor Cultuur, Jeugd en Media

Simone van den Ende, voorzitter raad van toezicht

Activiteiten:

- Van den Ende Coaching – presentatiecoach, mediatrainer en Creative Drama Consultant

Nevenactiviteiten:

- Lid van de raad van toezicht van Pan-Asian Connections (PAC)

Bertan Selim, lid raad van toezicht en financiële commissie

Activiteiten:

- Hoofd Fundraising & Communications Prins Claus Fonds

Nevenactiviteiten:

- Oprichter VID Foundation for Photography
- Portfolio Reviewer New York Times
- Board member (vice-chairman) DokuFest, Prizren

Sietze Haringa, lid raad van toezicht en financiële commissie

Activiteiten:

- Wethouder Terschelling (tot 1 juni)
- Zelfstandig adviseur

Nevenactiviteiten:

- Lid raad van toezicht Dunamare Onderwijs, Haarlem
- Lid raad van toezicht Openbaar Onderwijs, Terschelling (tot 1 juni)

Rachelle Virginia Sanders, lid raad van toezicht en financiële commissie

Activiteiten:

- Senior toezichthouder bij De Nederlandsche Bank (i.s.m. de Europese Centrale Bank)

Nevenactiviteiten:

- Lid Kunstcommissie DNB

Charl Landvreugd, lid raad van toezicht

Activiteiten:

- Kunstenaar bij Studio Landvreugd

Nevenactiviteiten:

- Hoofd Onderzoek en Curatorial Practice , Stedelijk Museum Amsterdam
- Head of Research in Visual Arts & Post-Contemporary Practices, Masters Institute of Visual Cultures, AKV|St. Joost, Den Bosch
- Lid bestuur Akademie van Kunsten, Amsterdam
- Lid raad van toezicht Het Nationale Theater, Den Haag
- Commissielid Hartwig Art Production | Collection Fund '21-'23

Els van der Plas, lid raad van toezicht (tot 1-1-2023)

Activiteiten:

- Directeur Bonnefanten Museum (tot 1-4-2023)
- Directeur Allard Pierson (vanaf 1-4-2023)

Nevenactiviteiten:

- Lid raad van toezicht CODARTS Rotterdam
- Lid raad van advies NWO Nederland
- Lid raad van advies Faculteit van Geesteswetenschappen
Universiteit van Amsterdam
- Lid van bestuur Kunsten '92

Rahma el Mouden, lid raad van toezicht

Activiteiten:

- Oprichter/eigenaar MAS dienstverleners groep

Nevenactiviteiten:

- Lid raad van toezicht Atria
- Ambassadeur – The Experience Award
- Voorzitter raad van toezicht Zone3
- Voorzitter Z3 Academie
- Voorzitter RL&D platform
- Ambassadeur RIGHTABOUTNOW Inc
- Ambassadeur ZakiChildHeArt Foundation
- Lid comité van aanbeveling Stg. Emergo
- Ambassadeur Jeugdfonds Sport & Cultuur Amsterdam
- Lid Maatschappijraad Stadgenoot
- Bestuurslid WeMakeThe.City

Colofon

Het jaarverslag 2022 is een uitgave van het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Samenstelling

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Vormgeving

Piraña grafisch ontwerp, www.pirana.nl

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Bezoekadres

Pakhuis de Zwijger
Piet Heinkade 179
1019 HC Amsterdam

Postadres

Postbus 1079
1000 BB Amsterdam
Tel: 020 – 5200520
Fax: 020 – 5200599

www.amsterdamsfondsvoordekunst.nl

www.afk.nl

secretariaat@afk.nl

www.facebook.com/afk020

twitter.com/AFK020

[instagram.com/afk020/](https://www.instagram.com/afk020/)